

15/2/2008

נושאונט מס' 5

דבר העורך

שלום רב,

החודשים האחרונים עמדו בסימן הנוער. המיזם החדש – נושאונצ'יק – יצא לדרך. לראשונה יוצא לאור בארץ כתב עת בולאי המיועד לילדים ונוער. התגובות עד כה מעודדות, וכמות בני הנוער שכבר פנו לקבלת העיתון עולה על הציפיות. חלק מהנרשמים הם אוספים בולים כבר מספר שנים, אך עד כה לא נוצר כל קשר בינם לבין הבולאות ה"ממוסדת". אנו מסירים את הכובע בפני העורכת, **שביט טלמן**, בפני **ורד קורולבסקי** האחראית לביצוע הטכני, ובפני **נמרוד דגני** שנטל על עצמו את נושא השיווק של העיתון. אנו חוזרים וקוראים לכל חברי איל"ת לסייע למיזם חשוב זה: כולכם מקבלים את נושאונצ'יק. אנא, הפיצו אותו למכריכם, ובפרט לצעירים שבהם.

מיכל פייבל ואוסף הדינוזאורים שלה

ב-10 בינואר נערך מפגש נוסף של חברי איל"ת במוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב. המפגש הפעם עסק באוספה של **מיכל פייבל** בת ה-13. **יעקב שבתאי** הסביר על שיפוט אוספי נוער. מיכל הציגה את האוסף שלה ("הדינוזאורים – מעליונות

להכחדה"), שזכה לאחרונה בפרס מיוחד בתערוכה בינלאומית בשוודיה. כושר הביטוי של מיכל, ההתלהבות שלה ביחס לנושא האיסוף, הידע התימאטי והידע הבולאי שלה –

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

כל אלה הם הבסיס לאוסף מהשורה הראשונה. המפגש הבא בסדרה יתקיים ביום חמישי ה-13 במרץ, ויוקדש לאוספו של **אריה לביא** "מצלמה – צלם – צילום". כולכם מוזמנים. המפגש יחל בשעה 5 אחה"צ.

לסיום, נזיפה קטנה: אנו עושים מאמצים להוציא את נושאן באופן קבוע ובמועד, להוציא את נושאונט ואת נושאונצ'יק. כל אלה מיועדים בראש ובראשונה עבורכם. איננו מקבלים כמעט תגובות, מאמרים, רעיונות או פניות. בלי משוב לא נוכל לדעת אם אתם מרוצים, ומה הייתם רוצים לקרוא, ולא נוכל לשפר כלום.

יורם ואריק

התפתחות התקליט

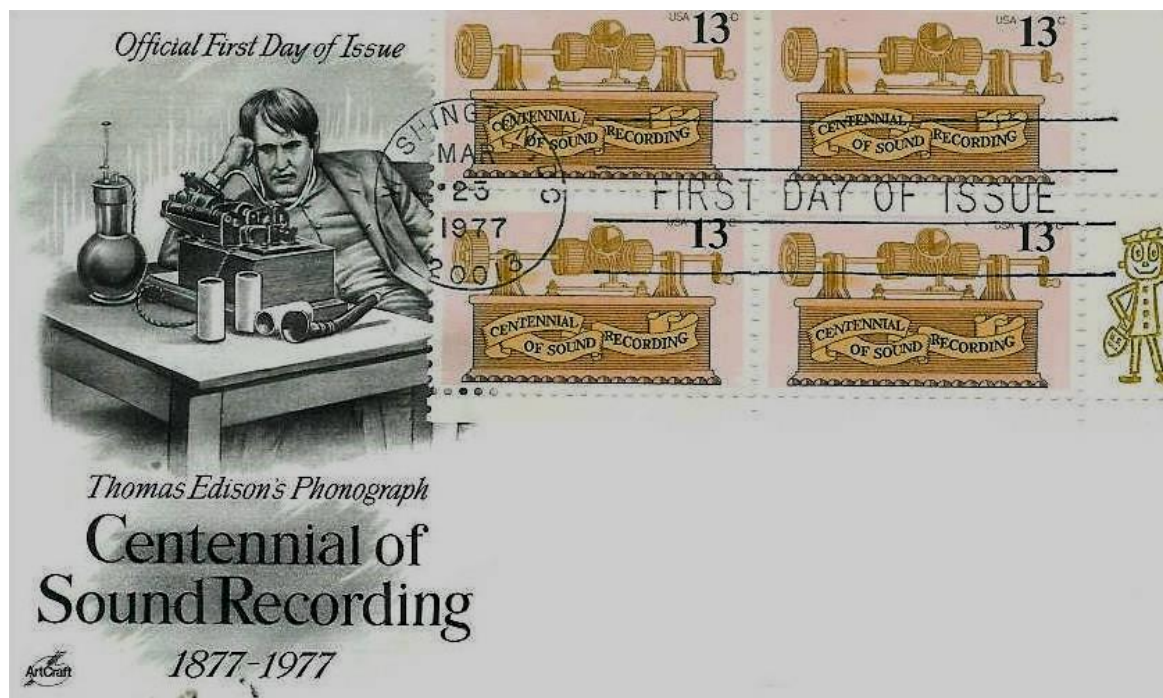
בני תמרי

בימינו דיסקים נמכרים בכל פינה, מוסיקה ניתנת לשמירה כקובץ דיגיטאלי על גבי המחשב ומועברת ללא כל הגבלה דרך האינטרנט. בימים כאלה קצת קשה לחשוב על התקופה בה עדיין לא ידענו כיצד להקליט קול ולהשמיע אותו. קשה להאמין, אבל רק לפני 130 שנה רכשנו את הידע המאפשר זאת.

הממציא הנודע **תומאס אלווה אדיסון** היה הראשון שהצליח להקליט קול ולשחזר אותו לשמיעה באמצעות הפונוגרף, אותו המציא ב-1877. אדיסון שר את שיר הילדים הידוע "למרי יש כבשה קטנה" לתוך שפופרת המחוברת לממברנה – קרום דק ומתוח, דוגמת העור המתוח על גבי תוף. גלי הקול של השירה הרעידו את הממברנה. בקצה הממברנה מיקם אדיסון מחט דקה, ותנועתה של מחט זו חרטת שקעים על גבי גליל מסתובב שהיה מצופה בדיל. על מנת לשחזר את ההקלטה סובב אדיסון את הגליל כנגד המחט ובתהליך הפוך המחט הרעידה את הממברנה, וזו השמיעה את גלי הקול.

תומאס אלווה אדיסון
ממציא הפונוגרף

מאה שנה להמצאת הפונוגרף – מעטפת יום ראשון אמריקאית

ראוי לציין כי אדיסון לא היה הראשון שהקליט קול. הבכורה שייכת למדען האנגלי, חוקר תורת הגלים, **תומאס יאנג** אשר בשנת 1806 הצליח להקליט קול, אך לא היה מסוגל להשמיע את אשר הקליט. בשנת 1857 המציא הצרפתי **לאון סקוט** את הפונואוטוגרף - המכשיר הראשון להקלטת קול, אך גם הוא לא היה מסוגל לשדר.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

הפונוגרף של אדיסון אמנם שבר את מחסום ההקלטה והנגינה, אולם סבל מבעיות טכניות קשות. החמורה שבהן, הייתה המחיקה המהירה של ההקלטה בתהליך הנגינה. בעיה זו נפתרה על ידי ממצא מפורסם אחר שעסק רבות בשאלות הקשורות לקול - **אלכסנדר גרהאם בל**. בשנת 1886 החליף בל את גליל הבדיל של הפונוגרף בגליל העשוי שעווה מוקשה. שנה לאחר מכן הוא שכלל את הפונוגרף על ידי שימוש במנוע חשמלי לסיבוב הגליל, במקום מנגנון הסיבוב הידני שהיה נהוג עד אז. בזכות התרומה של בל השתפרו עמידות ההקלטה ואיכות הצליל לבלי הכר. אדיסון, שכמעט ונטש את הפונוגרף לחלוטין, שב ו"דחף" אותו.

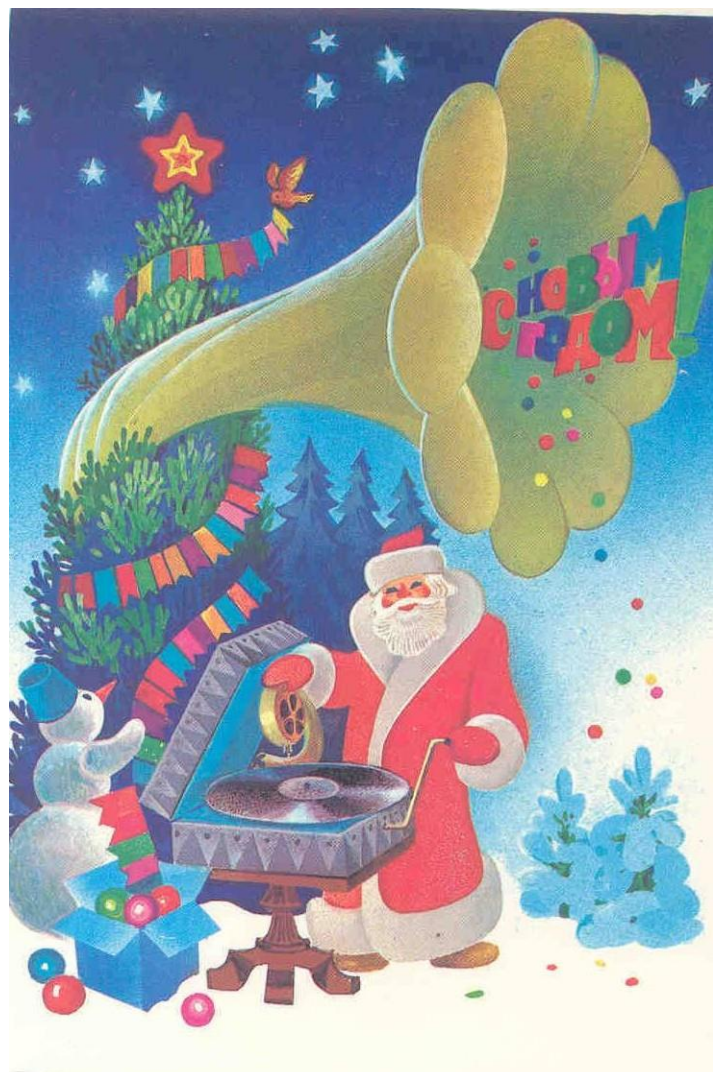
אלכסנדר גרהאם בל

הגרמפון של ברלינר

באותה השנה (1887) המציא **אמיל ברלינר**, יהודי גרמני שהיגר לארצות הברית, את הגרמפון. הגרמפון מסובב ידנית דיסק חד צדדי בקוטר של 7 אינץ' ובמהירות של 30 סיבובים לדקה. המחט הקוראת את המוסיקה נעה לאורך חריץ ספיראלי, מקצה הדיסק ועד למרכזו. רישום המוזיקה וקריאתה נעשית על ידי תנועה רוחבית בתוך החריץ (בניגוד לתנועה האנכית של הפונוגרף).

בתהליך ההקלטה המקורי של ברלינר חרט המחט את המשטח, ובעזרת חומצה נוצרו החריצים בהם תנוע המחט הקוראת. אולם ברלינר היטיב להבין שהבעיה הקשה ביותר הניצבת בפני שוק ההקלטות היא היכולת לייצר עותקים רבים של הקלטה בודדת. באמצעות טכניקה של ציפוי מתכתי נוצרה תבנית הפוכה (נגטיבית), בה החריצים של המחט הרושמת דווקא מוגנים מעיכול על ידי החומצה. כך נתקבלה תבנית של בליטות, באמצעותה ניתן היה לשכפל עותקים רבים של אותה הקלטה.

הגרמפון הופעל ידנית באמצעות ידית – דבר בולים רוסי

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

תהליך זה של ייצור עותקים – המבוסס על אותה לוגיקה של תהליך הצילום – היה היתרון העיקרי של הדיסק על פני הגליל של אדיסון. בתוך שנים ספורות החל ברלינר ביצור המוני של מכשירי גרמופן מכאניים וידניים ושל תקליטים אותם ייצר על ידי הטבעתם כנגד דיסק עשוי גומי קשיח.

בשנים הבאות ניטשה תחרות עזה בין הגרמופן של ברלינר והפונוגרף של אדיסון, במהלכה עברו שני המכשירים שכלולים רבים. אדיסון הוסיף קרן שמגבירה ומשפרת את איכות השמיעה, ולגרמופן נוסף מנוע קפיץ. חומרים חדשים נכנסו לתעשיית התקליטים, ותקליטי להיטים יוצרו בשני הפורמטים. ב-1913 הבין אדיסון שהפורמט שלו "הפסיד" והחל גם הוא לייצר תקליטים בצורת דיסק. בשנת 1929 חדל אדיסון סופית מלייצר את הגלילים, והטכנולוגיה של הפונוגרף חלפה מן העולם לבלי שוב.

מפצח האגוזים – האלבום הראשון

הדיסקים המקוריים אותם ייצר ברלינר הכילו בסך הכל כשתי דקות מוסיקה. בשנת 1901 הציגה חברת "גרמופן" של ברלינר תקליט חדש בקוטר של עשרה אינץ'. התקליט החדש היה בעל אורך הקלטה של 4 דקות – פועל יוצא של הקוטר המוגדל. שלוש שנים מאוחר יותר מכרה חברת גרמופן לראשונה

תקליטים דו צדדיים. מכיוון שכל צד של תקליט הכיל רק כ-4 דקות, הוקלטו יצירות מוסיקליות על גבי מספר תקליטים. ב-1909 הוקלט "מפצח האגוזים" של צ'ייקובסקי על גבי ארבעה תקליטים דו צדדיים, שנמכרו בחבילה מהודרת דמוית אלבום תמונות. חבילת התקליטים זכתה, איפוא, לכינוי אלבום, שם שנשאר אתנו עד היום.

ב-1926 יוצר לראשונה תקליט במהירות 33.3 סיבובים לדקה. ב-1940, עקב מלחמת העולם השנייה, נוצר מחסור בחומרי הגלם לייצור התקליטים – תערובת של גומי, שרף, לכה ובקליט. התעשייה עברה לייצור תקליטים מפולימר הנקרא ויניל – פלסטיק שהוא תוצר לוואי של תעשיית הנפט. מעז יצא מתוק; הויניל התגלה כחומר עמיד וזול יותר, והמאפשר יצירת ספיראלה צפופה יותר. בשנת 1948 יוצר תקליט ויניל בקוטר של 12 אינץ', במהירות של

מאה שנה של התקדמות טכנולוגית:
מהגרמופן לקומפקט דיסק

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

33.3 סיבובים לדקה. התקליט החדש הכיל כ-23 דקות נגינה בכל צד, וזכה לשם אריך נגן (Long Playing). אריך הנגן הפך לפורמט הפופולארי ביותר של התקליט, ושלט בכיפה כ-40 שנה עד המצאת הקומפקט דיסק.

BEZOEK CARNOT CENTER

- CARNOTSTRAAT, 73 • ANTWERPEN •

TELEFOON (03) 31.51.84

STEREO SPECIALIST

SERVICE

Teleton

50 TOESTELLEN IN DEMONSTRATIE
GROTE KORTINGEN • ALLE MERKEN

PUBLIBEL 2450 N

בשנות ה-60 וה-70 הייתה בכל בית מערכת סטריאו עם פטיפון.
הדפסת ניסיון של גלוית פובליבל – מאוספו של **מנחם לדור**

בני תמרי אוסף תקליטים. לתגובות: beni165@walla.com

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

תימאטיקה בחותמות הצנזורה הגרמנית בדואר מחנות השבויים ממלחמת העולם השנייה – חלק ב' יורם לוביאניקר

בחלקו הראשון של מאמר זה עסקנו בחותמות הצנזורה הגרמנית במספר מחנות שבויים. עתה נפנה למחנה המספק לנו, התימטיקאים, את ה"פרנסה" הגדולה ביותר – שטאלג VI J. מחנה זה, שהיה ממוקם ליד העיר קרפלד, אכסן בשיאו כ-72,000 שבויי מלחמה, רובם מאנגליה, צרפת ובלגיה, ומיעוטם מברית המועצות, פולין ויוגוסלביה. כדי להעריך נכונה את גודלו של המחנה, ראוי לציין כי מספר הכלואים בו דומה למספר התושבים בחדרה כיום. לא פלא שמספר הצנזורים שהועסקו בו היה גדול, וכיום ידועות כ-50 חותמות שונות ממחנה זה. כל החותמות הללו מכילות איורים תימאטיים.

Kriegsgefangenenpost
Correspondance de prisonnier de guerre

Besetztes Gebiet Territoire occupé	Unbesetztes Gebiet Territoire non occupé
Nichtzutreffendes streichen Biffer les mentions inutiles	

resu le 4 sept

An Madame Vedrenne
à Lucienne

Empfangsort: Meureil-Mearly
Lieu de destination:
Straße: de l'Étang n°2
Rue:
Kreis: France
Arrondissement:
Landesteil: Seine et oise
Département:

Gebührenfrei!
Franchise militaire

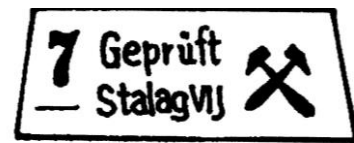
12 Sept 44
Stalag VI J

6/0598

מעבר לערך התימאטי של החותמות, לא ניתן שלא להתרשם מהרמה הגבוהה של האיורים וההקפדה על הפרטים. איור הדקל בחותמת הצנזור מספר 12 או ציפור השיר בחותמת הצנזור מספר 18 פשוט מעוררים התפעלות. בין האיורים השונים מצאנו גם ינשוף, כוס יין, אגס ותפוח, ברבור ושבשבת. כמובן, זו רשימה חלקית בלבד, ולהנאת הקוראים אני מביא מספר איורים נוספים.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית
בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

חותמות צנזורה משטאלג VIJ. האיורים לקוחים מהקטלוג של מאטיילו ווגט.
מימין: פטישים גיאולוגים, עוגן ולוח ציירים (פאלטה).

כמובן, כמעט כל אספקט של הדואר במלחמת העולם השנייה כבר נחקר לעומקו. במסגרת מאמצי למצוא מידע על חותמות הצנזורה הגרמנית במחנות השבויים יצרתי קשר עם קבוצות מחקר בולאיות ברחבי העולם, והופנתי לאיש הידוע על נושא זה יותר מכל אחד אחר, **וולפגנג ווגט**. יחד עם עמיתו, **ג'יאנפרנקו מאטיילו**, חקר מר ווגט את הנושא במשך כארבעים שנה, והוא עדיין עוסק בכך במלוא המרץ. בשנת 1987 הוציאו השניים קטלוג בשני חלקים, המציג את כל החותמות הידועות כיום. חלקו הראשון של הקטלוג עוסק במחנות הכלליים – השטאלגים, וחלקו השני במחנות הקצינים – האופלגים – וביתר המחנות.

לצערנו, הקטלוג של מאטיילו ו-ווגט נערך בגישה של תולדות הדואר. השניים סורקים בקפדנות את כל המחנות, ומציגים את כל החותמות הידועות להן. לכל חותמת מצוינים הצבעים בהם היא מופיעה, התאריך המוקדם ביותר והמאוחר ביותר בהם השתמשו בחותמת, והלאומים שמכתביהם עברו תחת ידיו של הצנזור בעל החותמת (פועל נגזר של השפות בהן שלט אותו צנזור). לנו, האספנים התימאטיים, לא נותר אלא לסרוק את

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

הקטלוג עמוד אחר עמוד בחיפוש אחר חותמות השייכות לנושא החביב עלינו. אני ממליץ להתחיל את החיפוש במחנות המוזכרים בכתבה זו.

לצערנו, הקטלוג של מאטיילו ו-ווגט נערך בגישה של תולדות הדואר. השניים סורקים בקפדנות את כל המחנות, ומציגים את כל החותמות הידועות להן. לכל חותמת מצוינים הצבעים בהם היא מופיעה, התאריך המוקדם ביותר והמאוחר ביותר בהם השתמשו בחותמת, והלאומים שמכתביהם עברו תחת ידיו של הצנזור בעל החותמת (פועל נגזר של השפות בהן שלט אותו צנזור). לנו, האספנים התימאטיים, לא נותר אלא לסרוק את הקטלוג עמוד אחר עמוד בחיפוש אחר חותמות השייכות לנושא החביב עלינו. אני ממליץ להתחיל את החיפוש במחנות המוזכרים בכתבה זו.

הקטלוג של מאטיילו ו-ווגט נמצא בספרית התאחדות בולאי ישראל. זה המקום להזכיר כי הספרייה עומדת לרשות חברי איל"ת, והיא פתוחה בכל יום חמישי בשעות אחר הצהריים. בנוסף, ניתן לשאול ספרים באמצעות הדואר (לפרטים מלאים נא לפנות למשרדי ההתאחדות).

אני ממליץ בכל לב לאספן התימאטי להקדיש זמן ולבחון את האפשרות להעשיר את אוספו בחותמות צנזורה אלו. ראשית, זוהי דרך לגוון את החומר הבולאי המוצג, שהרי רוב מכריע של חותמות הצנזורה הן – בואו נודה באמת – משעממות לחלוטין. שנית, מאחורי כל פריט כזה מסתתר סיפור אנושי מרתק, של שבוי מלחמה הכלוא הרוחק מביתו

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

בתנאים הרחוקים מתנאי נפש. חלק ניכר מחותמות הצנזורה הללו מתנוססות על גבי גלויות, וניתן לקרוא את המסר אותו ביקש שבוי המלחמה להעביר ליקיריו שבבית. שלישית, אלו פריטים לא יקרים, יחסית. רוב החותמות נמכרות באי-ב"י במחיר של 10-20\$. אגב, המחיר יכול לגדול פי עשרה אם קונים אצל סוחרים המתמחים בתימאטיקה. ולבסוף, האספנים המתעניינים בתצוגה יכולים להפגין ידע בולאי בהצגת פריטים אלו, בעזרת המידע המופיע בקטלוג.

השער של הקטלוג של מאטיילו ו-ווגט (כרך א').

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

ואחרי שכבר מצאנו את הפריטים להעשיר את האוסף, לא נותר לנו אלא לתהות מדוע זכינו שפריטים כאלה מתקיימים בכלל. מדוע טרחה הצנזורה הגרמנית לנפק חותמות מאוירות כאלה, וכיצד נקבע איזה איור יינתן לאיזה צנזור? כשהתחלתי ללמוד את הנושא הזה, בניתי במוחי סיפור לפיו אחד השבויים היה בעל יכולות גרפיות משובחות, והפונקציונרים במחנה רתמו אותו לעיצוב החותמות. לפי אותו הגיון ניתן להניח שהאיור קשור באופן ישיר לשמו של הצנזור, לעיסוקו האזרחי או לתחביבו. כך ניתן לנחש שאם החותמת מראה סליל של חוט תפירה, אזי שמו של הצנזור הוא שניידר (חייט בגרמנית) או שזה מקצועו, אם החותמת מראה פרש שחמטאי אזי מדובר בצנזור חובב שחמט, או ששמו הוא שפרינגר (פרש בגרמנית) וכו'.

אין ספק, שסיפור זה הוא יפה, אך למרבית הצער הוא אינו נכון. ראשית, החותמות המאוירות מופיעות במספר מחנות, כך שלא ניתן להניח שמדובר כאן בשבוי כשרוני אחד. שנית, אין זה סביר ששלטונות המחנה יפקידו בידו של שבוי דיו ואמצעים לייצור חותמות, מחשש שהדבר ינוצל לרעה לייצור מסמכים מזויפים שיסייעו לשבויים לברוח לחופשי. וולפג ווגט, שכאמור חוקר את הנושא מזה כארבעים שנה, יודע לספר שהחותמות הוכנו בכל מחוז במרוכז. לדעתו, אין ספק שהצנזורים עצמם לא היו מעורבים בתהליך. הצנזורים היו פקידי נמוכי דרג, ועניינים הקשורים בכספים (ובכללם הזמנת החותמות) היו הרבה מעבר לתחום אחריותם. במשטר הטוטליטרי של גרמניה הנאצית ספק רב אם מישהו הקדיש מחשבה לרצונם של הדרגים הנמוכים, וברור לגמרי שלדרגים אלו לא הייתה אפשרות לפנות בבקשות אל הממונים עליהם.

אז מה בכל זאת עמד מאחורי החותמות המאוירות? בשלב זה, אין לי כל תשובה. מאחר וגם החוקרים המתמחים בנושא אינם יודעים, אני חושש שנאלץ להשלים עם חוסר הידיעה הזה גם בעתיד.

יורם לוביאניקר, רח' הנמל 40, תל אביב 63506. lubianiker@gmail.com

מוזיאונים בולאים

בעולם פזורים מוזיאונים רבים לתולדות הדאר, ובניהם גם המוזיאון שלנו, המצוי בתוך מוזיאון ארץ ישראל. הבולאות מהווה מרכיב מרכזי בתחום תולדות הדואר, כך שהביטוי "מוזיאון לתולדות הדואר" ו"מוזיאון בולאי" הם, במידה רבה, חופפים. כמעט בכל המוזיאונים לתולדות הדואר ניתן למצוא גם מחלקה בולאית עשירה. כמובן שקיימים גם מוזיאונים לבולאות "נטו".

תצוגה בולאית מוזיאלית שונה באופן ניכר מתצוגת אוסף במסגרת תערוכת בולים. ראשית, הדגש במוזיאון הוא על פריטים ייחודיים, ולא על פיתוח והצגת נושא האיסוף. מצד שני, מוזיאון יכול לתת הקשרים נרחבים יותר לתצוגה הבולאית, תוך שימוש בחומר שאינו מותר בתצוגה תחרותית.

ברשת האינטרנט קיים ייצוג למוזיאונים רבים ובכלל זה גם למוזיאונים בולאים. חלק מהאתרים הם אינפורמטיביים בלבד ומהווים מעין עלון פרסומת. אתרים אחרים לעומת זאת כוללים תיאור של מוצגים ואוספים ויכולים לתת מידע רב ערך לאספן. ברשימה שלהלן ניסיתי לכלול מספר אתרים מהסוג השני.

	האתר המושקע והמגוון ביותר של מוזיאון בולאי הוא, לטעמי, אתרו של מוזיאון הדאר הלאומי האמריקאי: http://www.postalmuseum.si.edu בנוסף לסקירה מקיפה של התערוכות הקבועות והמתחלפות במוזיאון ניתן למצוא גם תערוכות וירטואליות על נושאים שונים, בחלקם בלתי שיגרתיים בעליל (כגון אוסף הבולים של הילד ג'ון לונן).
	למוזיאון הדאר הבריטי יש אתר המשמש גם את ארכיון הדאר, וככזה הוא מקור בלתי נדלה לכל נושא הקשור בתולדות הדאר בארץ זו. באתר מקוטלגים ומתוארים למעלה מ-50000 פריטים, וכן ניתן לצפות בו ב-2000 דפים של אוסף פיליפס האגדי (לתולדות הדאר בבריטניה). http://postalheritage.org.uk
	המוזיאון הבולאי של סינגפור נותן באתרו סקירה רחבה של אוספיו וטעימה קטנה מתוך תערוכות שהתקיימו בו. http://www.spm.org.sg

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

	המדינות המושמעות ביותר (בצדק) בתולדות הבולאות הן אמריות המפרץ הפרסי, שהשתוללו בהוצאת כמות עצומה של בולים פיקטיביים בשנות ה-60 וה-70. המוזיאון הבולאי הלאומי של איחוד האמירויות מנסה להחזיר למדינות אלו את כבודן האבוד בסקירת תולדות הדאר שלהן. http://www.epmsite.com
	באמצעות האתר של המוזיאון הבולאי של טאיוואן ניתן לערוך סיור וירטואלי בכל החדרים וללמוד על המוצגים המרכזיים בו. זו דוגמה מובהקת של קישור בין המוזיאון המסורתי למדיית האינטרנט. http://www.post.gov.tw/post/internet/y_postmuseum/eindex_all.htm אתר המוזיאון כולל גם את "אוצר הבולים הסיני" הכולל תיאור ותמונות של בולי סין עד 1949 ובולי טאיוון (שעד השנה נכתב על בוליה "הרפובליקה של סין") מאז ועד היום. לנוחיות האספן התימאטי האתר כולל מנגנון חיפוש על פי נושאים.
	בעיר באת' (Bath) בבריטניה קיים מוזיאון מרתק על תולדות הדאר המומלץ מאד לכל מי שמגיע לעיר יפיה זו. גם אתר המוזיאון יפה לא פחות וכולל מגוון של "אוספים דיגיטליים". http://www.bathpostalmuseum.co.uk
	ולבסוף – לא אתר של מוזיאון אלא רשימת המוזיאונים הדואריים בעולם (שהם לא מעטים כלל וכלל) מתוך האתר המצוין allaboutstamps שעליו נרחיב במדורנו הבא. http://www.allaboutstamps.net/museums.html

חברי איל"ת עשויים גם לרצות להעלות את האוסף שלהם לרשת. אשמח לעזור למעוניינים בעצות טכניות ומעשיות.
תגובות ניתן לשלוח למשה אהלי בדוא"ל mosheaaaaa.oholy@gmail.com (יש להוריד את רצף אותיות ה-a אחרי המילה moshe. יש הרבה תוכניות זדוניות הרצות ברשת ומחפשות כתובות דואר אלקטרוני כדי למלא אותם בזבל ואף חמור מכך – כך שלא כדאי לציין כתובת כפי שהיא באתר כלשהוא).